

عنوان مقاله:

نظریه اصالت ظاهر اراده نماینده در حقوق ایران

محل انتشار:

پژوهش نامه حقوق اسلامی، دوره 16، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

علیرضا عالی پناه - استادیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی (ره)

علیرضا نورآبادی - دانشجوی کارشناسی رشته معارف اسلامی و حقوق دانشگاه امام صادق (ع)

سبحان عباس پور - دانشجوی کارشناسی رشته معارف اسلامی و حقوق دانشگاه امام صادق (ع)

خلاصه مقاله:

مطابق ماده ۱۹۶ قانون مدنی «کسی که معامله میکند آن معامله برای خود آن شخص محسوب است، مگر اینکه در موقع عقد خلاف آن را تصریح نماید یا بعد خلاف آن ثابت شود.» حقوق دانان ایرانی این ماده را به دوگونه متفاوت تفسیر کرده اند. گروهی این ماده را ملائم با نظریه اراده ظاهری یافته و مدعی شده اند که استثناء مذکور در این ماده صرفاً بیان گر حکم رابطه حقوقی بین نماینده و منوب عنه است، نه رابطه حقوقی بین نماینده و طرف قرارداد، و لذا رابطه حقوقی بین نماینده و منوب عنه به ضرر طرف قرارداد ناآگاه به نمایندگی قابل استناد نیست و پیشینه بحث در فقه امامیه نیز موید این مدعا است. درحالی که گروه دیگر عقیده دارند این استثناء بیان گر حکم رابطه حقوقی بین نماینده و طرف قرارداد است و رابطه بین نماینده و منوب عنه در مقابل وی نیز قابل استناد است، هرچند ناآگاه باشد. مبنای تفسیر نخست نظریه اراده ظاهری یا اصالت ظاهر اراده است که در لزوم حفظ نظم عمومی و استحکام معاملات ریشه دارد و مبنای تفسیر دوم اصل حاکمیت اراده و نظریه اراده باطنی است. این مقاله می کوشد با تبیین دو تفسیر مذکور و بررسی ادله و شواهد هریک در حقوق ایران با تأکید بر فقه امامیه تفسیر صحیح را از سقیم بازشناسد و بازشناسد. حاصل این تلاش پذیرش دیدگاه دوم، البته با تقریری نوین، و ارائه راه کارهایی برای پیش گیری از تبعات منفی احتمالی این دیدگاه است که با مبنای فقهی این موضوع نیز سازگار به نظر می رسد.

کلمات کلیدی:

نظریه اراده ظاهری، نظریه اراده باطنی، ظاهر اراده، نظریه نمایندگی، ماده ۱۹۶ قانون مدنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1872273>

